

De solidaritats i genocidis

"Quant a les víctimes efectives, i massives, de l'horror humà, no compten per res si no són del nostre camp i del nostre gust, i sobretot si no són víctimes dels nostres adversaris predilectes."

No fa molts dies vaig haver de participar a la televisió de casa (no per gust ni per ganes, sinó per amistat amb el presentador, antic director d'aquest setmanari), en un d'aquells programes nocturns on hi ha quatre o cinc persones suposadament expertes o conegudes darrere d'una taula, un públic assegut davant, uns telèfons i un tema. El tema era la *solidaritat*, sobre el fons d'un sopar de pa amb oli que aquella nit organitzava Mans Unides, amb la cèlebre proporció del 0,7% present tot el temps en un gran monitor. Vist que tenia el president de Metges sense Fronteres al meu costat en la taula, em vaig tranquil·litzar: parlarem de coses de profit, vaig pensar. Per exemple, de què fer —a més d'articles, programes, donatius i altres gestos còmodes— des de la banda dels països considerats rics en favor de la banda dels efectivament pobres. Llavors se'm va acudir de proposar: senyors espectadors, estarien vostès disposats a pagar més, bastant més, pel cafè, el cotó, el te, i moltes altres manufactures simples i primeres matèries, a fi que els productors a l'Àfrica o l'Índia cobren més per la seua faena? *Ells* són molt pobres, entre altres coses, i sobretot, perquè *nosaltres* volem comprar molt barat. Ho vaig explicar bastant bé, i el respectable públic, present o a distància, es va quedar absolutament impàvid. Devien pensar què diu ara aquest home, quina relació hi ha entre el comerç i les virtuts morals? No va recollir ningú el tema, van parlar de drames individuals dels convidats, van muntar el *reality show* corresponent, i tot va anar molt bé des del punt de vista dels realitzadors del programa.

Encara em passà poc, per pensar que al públic en general li convé una mica de reflexió, i sobretot per creure que hauríem de ser capaços de col·laborar a resoldre alguns problemes grossos *sense donar-nos gust* sobretot a nosaltres mateixos. Vull dir: qui fa almoïna, o una nit sopa només pa amb oli, o promet que regalarà una cadira de rodes usades, practica el bé, obra virtuosament, i sobretot es dóna a si mateix una satisfacció, gran o petita. Ara bé, si col·lectivament decidim —els parlaments, els partits polítics, els moviments cívics que els impulsen— augmentar-nos un punt els impostos en favor de la cooperació internacional, obrir fronteres a la producció de països pobres, o pagar més pels seus productes, això són coses que proporcionen molt poc de plaer

moral ni sensible. Ningú no pot sentir-se reconfortat pagant el doble per un cafè. I a ningú li cau la cara de vergonya pagant misèries per cistelles, vestits o collars fabricats amb salaris esquelètics (però si no ho comprem, allà no tindran ni *tan sols* aquests mínims ingressos: i doncs?). Som fets així, i sí que tenim remei, però molt a poc a poc: la història és lenta.

També som fets de manera que jo puc llegir, fa pocs dies, en la columna d'una periodista (justament cèlebre per l'humor, la humanitat i els viatges) que el president de Mèxic havia enviat l'exèrcit "a la massacre de Chiapas, seguint ordres del Departament d'Estat". Els mateixos dies, a Madrid es manifestaven amb pancartes demanant "que aturen el genocidi de Chiapas". No hi havia cap informació, que no fóra fantàstica, sobre tals massacres i genocidis, però tant se val: la solidaritat és per donar-se gust a si mateix, i dóna molt de gust, moltíssim, condemnar els crims dels roïns de la pel·lícula. Quant a les víctimes efectives, i massives, de l'horror humà, no compten per res si no són del nostre camp i del nostre gust, i sobretot si no són víctimes dels nostres adversaris predilectes. Ara mateix, qui es manifesta a les ciutats del regne d'Espanya pels milers de víctimes de l'integrisme islàmic a Algèria (i de la repressió militar indiscriminada)?, i quin professional de la protesta *progre* s'ha commogut activament veient la ciutat de Grozni reduïda com Hiroshima o Dresden?, per què oblidem lentament Sarajevo i per què continuem ignorant el genocidi real i continu del règim islàmic del Sudan contra les poblacions del sud?, per què vam passar anys sense fer cas de l'horror d'Angola i de Moçambic? Per la mateixa raó, segurament, que "ens" importaven molt els americans al Vietnam, i no gens els soviètics a l'Afganistan. Considerant el plaer ideològic, cinc indis (o cinquanta, o cinc-cents) morts a Chiapas són un genocidi, i cinc-cents mil morts a Ruanda són simplement una catàstrofe: i qui firma pamflets, o convoca manifestacions, contra les catàstrofes? Som, tots plegats, una perfecta desgràcia moral i racional. I ja que no podem fer-hi res, almenys paguem el 0,7 o el doble del 0,7, paguem quotes a Intermón o a Metges sense Fronteres, o a qui corresponga, i paguem més car el cafè. I si no volem pagar, almenys callem discretament i no ens omplim la boca amb grans paraules.

Joan F. Mira